

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazeta este de 2 ori: Mercuria si Dumineca, Foli, candu concedu ajutoriale. — Pretulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/4 3 fl. v. a. Tieriesterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 3 galbini mon. sunatória.

Brasiovu 5 Inniu 24 Maiu 1867.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

MONARCHIA AUSTRIACA.

Transilvani'a.

Lad. Kövály. Dr. Ioane Ratiu.

Dn. Kövály redactorulu gazetei aristocratico-democratice „Korunk”, in 1848/9 fostu redactoru alu foi revolutionarie rosie „Ellenör (Controlu)” in Clusiu, istoricu de specialitate, aflà cu cale a da in fòia sa Nr. 63 o lectiune pre catu a pututu mai aspra nu numai lui Dr. Ioane Ratiu pentru cuventarea sa tienuta catra dn. comisariu regescu conte Emanuilu Péchy in Turd'a, ci si altora, éra mai alesu lui Baritiu, Macelariu, Antoneli, inse si comitelui supremu (prefectului) br. Georgie Kemény si la ceilalti functionari, ca-ce au suferitu o necuviintia si neleguire cá aceea.

Éca cursulu ideiloru dnu Kövály: Elu do- resce impaciuirea diferentieloru dintre nationalitati; tocma inse pentru aceea elu dechiara de fanatici pre toti carii ceru asigurarea drepturiloru nationale (Sio). Deci pasiulu facutu de Dr. I. Ratiu inca a fostu nemeritu catu se póte mai reu. K. nu vré a se ocupa cu refutarea cuventarii lui Ratiu, pentruca preste pucinu voru vedé cei patru insi, ca ei opunenduse ununii si tienenduse de diet'a din Sibiu au lucratu in contra intereseloru nationalitatii loru. Acestea demonstratiuni fanatice voru avé de rezultatu, ca va veni o porunca regésca, prin care legile esite din diet'a dela Sibiu (1863 et 4) voru fi dechiarate de nule, din cauza ca aceleasi au esitu mai nainte de incoronare. Gubernulu ungurescu o ar fi facutu acésta de multu, numai nu a voit a precipita lucrulu; éca inse ca Dr. Ratiu prin demonstratiunea sa si prefectulu br. Kemény prin negrij'a sa detera ocaziune la precipitare. Amendoi sunt fórte greu respundietori, éra br. Kemény si vicespanulu si alti ampoiati aru trebui se'si dea dimisiunea indata, cá unii carii n'au fostu in stare de a impedeoa pe Dr. Ratiu cá se nu faca scandalulu de avorbi comisariulu regescu pe strata si ce e mai multu, tocma rmanesce. Barbatii natiunii maghiare n'au comisu niciodata scandale de acestea, cá se intimpine pe personalulu regelui cu pretensionile loru pe strata si se comita astfelu de mojicia politica. Inse de unde si avé Dr. Ratiu plenipotentia de a vorbi precum a vorbitu? intréba dn. Kövály, dupa aceea provóca éra si pe prefectu si pe functionarii primari ai comitatului, cá nesmintitu se'si dea dimisiunea indata s. c. l.

Éca domniloru, asié se face istoria dilei pe la noi, éca cum scie pregati unu istoricu alu Transilvaniei materialu pentru alte istorie in viitoru. —

Credemu ca este de prisosu a permite aici din parte-ne, ca noi suntemu solidari de cuventulu rostitu prin Dr. Ratiu oatra comisariulu regescu la Turd'a in 23/11 Maiu pe la 10 óre dim., prin urmare ca voimu se'i tragemu consecintiele a celei fapte a lui Ratiu si a intielegintii din Turd'a. Dr. I. Ratiu a cuventatu limpede si lamuritu nu numai intru intielesulu petitiunii substernute monarchului in 31 Dec. 1866, nu numai intru intielesulu celoru 37 plenipotentie pe care inca nu le-a revocatu nimeni, nu numai in urmarea provocarii la momentu din partea intielegintii romanesci din Turd'a si impregiuru, ci chiaru si in consuetu cu totu treoutulu nostru. Preste acésta la fapt'a lui Dr. Ratiu si a intielegintii dela Turd'a se facura solidari toti ceilalti romani cati au avutu ocaziune a se apropié de comisariulu regescu in iutea sa calateria intreprinsa preste o parte a Transilvaniei, pentruca simburile cererii

totoruru a fostu unulu si acelasi. Scimu fórte bine, ca romanii pentru acésta fapta a loru au fostu pe alocuira mustrati, éra anome oei din scaanulu Sibiuului infruntati aspru. Se insiéla inse acela care crede ca romanii au asteptatu altceva. Ci Romanii transilvani inca n'au investiatu a taié la complimente, ei multiamita Cerului inca nu se prioepu la art'a de a insiéla prin buze si vorbe dulci, ci se simtu astadi cá si in 1848, cá si in 1861 atatu obligati catu si indreptatiti a spune adeverulu netu si nefalsificatu. Éca vin'a, éca crim'a loru, éca pentruce sunt ei tractati de fanatici.

Intr'aceea dn. Kövály cere, ca romanii incai se nu fia mojici, se nu intimpine pe personalulu regescu in midiloculu stratei.

Comisariulu regescu dela manecarea sa din Clusiu in 23 Maiu a petrecutu cu totulu abié 10 dile in calatori'a sa. La cele mai multe locuri Esc. Sa fù intimpinatu de auctoritati si de poporu pe campu si pe strate, numai la cetatile si orasiile mai mari apucara ómeni a'lu saluta in cortelulu seu, inse si pe acolo numai cá prin fuga, pentruca precum se pare se grabea fórte din caus'a incoronarii. Apoi dara toti acei functionari, preoti si alti oratori cati au salutat pe contele Péchy in strata séu la hotaru, ori cati iau spusu cate ceva, au fostu totu nise mojici. Noi inse contimpranii veduramu, ca dupa o datina veche si straveche chiaru Maiestatea Sa imperatulu Austriei a binevoitu a primi deputatiuni, salutari si petitiuni sub cerulu liberu, in campu. in munti, pe strate; a primitu, din cauza ca unu imperatu séu rege nu calatoresce in tóte dilele prin acestea tieri si tienuturi. Si apoi adica pentru ce si vine? — La satulu Cristisiu langa Turd'a unu advocatu I. Nagy ii vorbí atatea verdi si uscate, in oatu comisariulu regescu perdiendu'si rabdarea isi vedé mai de parte de cale. La satulu Mandr'a in districtulu Fagarasiulu unulu Benedek fostu actoru mimicu, luandu eu sine cativa boieranasi opincari intimpinà pe comisariulu r. cu cele mai soarnave denunciatuni in contra auctoritatiloru publice, pretindendu destituirea totoruru ampoiatiiloru. Aici in Brasiovu unu popa reformatu denuncià in audiulu nostru pe romani cá pe nise ómeni de simtiente rele. Totu aici unu ampoiatu sasu unionistu tavalí in toastulu seu tienutu in publicu constitutiunea sasésca prin tóte noróiele si ceré oá se se dea alt'a. (Va urmá.)

Epistol'a lui L. Kossuth combatuta.

Nimeni nu va nega, ca acea epistola a lui Kossuth aruncata tocma acum in predilele incoronarii cá si o bomba intre unguri coprinde multe idei geniale; cu tóte acestea ea este combatuta de cele mai multe foi unguresci si mai de tóte cele germane, éra diet'a o desvotà tocma acum prin codificarea elaboratulu despre causele comune. Multi denéga acelei epistole orice insemnatate politica; noi inse combinamu altmintrea. Elaboratulu fù primitu ce e dreptu cu o maioritate frumósa de 209 membrii, éra minoritatea avé 89, éra 83 membrii lipsea. O minoritate antiaustriaca de 89 si eventualmente candu aru fi fostu de facia toti membrii, de vreo 125 nicidecum nu este fara insemnatate. Tempurile se schimba si ómenii se schimba in trinsele. Déca unu Kossuth Nyári, Bözörményi, Madarász etc. inca si facia cu o maioritate cá cea de astadi totu isi mai céra noroculu; déca foile loru strinsu revolutionarie si antiaustriace inca totu mai au unu publicu numerosu, apoi cu atatu mai multu trebue se fimu si noi cu luare aminte la totu ce decurge intre partitele din Ungaria, ramurite si in Transilvani'a.

Din tóte respunsurile date pana acum lui

Kossuth celu mai aspru ni se pare a fi alu foi „Neue freie Presse” din Vien'a si celu mai sanetosu alu baronului Sigism. Kemény contimpranu alu lui Kossuth si chiaru colaboratoru in oativa ani. Din cinci articuli publicati pana aoum de br. S. Kemény in „Pesti Napló” ne interesà mai alesu alu 4-lea, in care Kemény reproduce punctele acelei constitutiuni fundamentale, pe care Kossuth o publicase in 1 Maiu 1862 la Turinu in favórea unei confederatiuni danubiane, care ar fi fostu se se compuna din trei staturi, unulu ungurescu, altulu romanescu si alu treila sudslavonescu séu croaticescu, adica catu tiene din Lait'a pana 'n marea négra si pana 'n cea adriatica unu teritoriu cu vreo 22 milióne locnitori se se lege intre sinesi cam precum sunt legate staturile unite nordamericane. Causele comune ale acelor staturi confederate aru fi fostu urmátorele: 1. Afacerile din afara (les affaires étrangères) purtate precum de sine se intielege, prin unu singuru ministru, ambasadori si consuli comuni. 2. Apararea comuna a intregulu teritoriu, prin urmare armata comuna, fortaretie comune, porturi comune. 3. Sistem'a comuna a vamiloru si impartirea venitulu loru intre acelea trei staturi. 4. Sistem'a monetariei, a mesuriloru si greutatiloru totu comuna. 5. Codicea comerciala si cea cambiala intru asemenea totu comuna. 6. Se intielege éra si de sine, ca pentru causele comune trebue se se conchiame si parlamentu anualu comunu pre cate unu periodu anumitu de ani si eu resiedinti'a candu la Peste, candu la Bucuresci, candu la Agram.

Acestea linii fundamentale din constitutiunea federativa a lui Kossuth se punu de catra br. S. Kemény in paralela cu punctele din elaboratulu comisuniu dietale de 65 membrii, acceptatu si de catra dieta si se afla pe usioru, ca conditiunile pe care Ungaria le stórse estimpu in favórea autonomiei sale sunt neasemenatu mai favorátore decatu cele coprinse in constitutiunea federativa a lui Kossuth. Atata numai, ca Kossuth mai credea, cumca rupenduse Ungaria cu totulu de catra Austria si pasindu la o alt'a sistem'a de stat, va fi scutita de a platí macar unu cruceriu din cele trei miliarde datorii de stat. Si apoi dn. Kossuth mai avea inca si alte ougete rezervate, din care cauza planulu seu la romani n'a pututu prinde nici o radecina. Intielegemu la moldavoromani, pentruca de romanii austriaci se feriea, dicendu ca acestia aru fi venduti si cumparati de — „nemti”.

Acestea reflexiuni obiective sierbésca numai cá materialu de mediatu mai departe asupra planuriloru genialulu revolutionariu din crescutu pana 'n talpi. G. Baritiu.

Brasiovu 5 Inniu n. Dupace dn. Fredericu Bömches fusese denumitu membru la in. curte de casatiune a Transilvaniei, dupa datin'a ce s'a luat in Ungaria cá deputatu denumiti la vreo deregatoria se'si depuna mandatulu, ilu depuse si densulu pentru cá alegatoriloru se li se dea ocaziune de a'si cauta altu representante. Alegerile decursera dumineca si luni in 2 si 3 Inniu. Dn. Bömches fù realesu cu 920. Romanii n'au luat nici o parte la acésta realegere, in catu se paré cá si cum pentru ei nici n'ar ecista. —

— Pentru „Kolozev. Közlöny” Austria cu tóte tierile sale de preste Lait'a este cá si pentru Kossuth tíera straina ca ori care alt'a, cá Chin'a, Japani'a, Brasili'a, Peru etc. Luamu spre sointia. —

— „Magyar Polgár” diarinu politicu, fundatu in Clusiu in asta-primavera de dn. K. Papp Miklos alias Nicolae Popu arménu de nationalitate, venindu a publica „Date despre re-

scol'a poporului romanesc din an. 1848—49" Nr. 20 ii fũ confisoatu de politie. — Au mai patit'o si altii. — Atata numai ca dn. Papp indata in Nr. 21 isi resbuna in termini catu se pôte mai aprigi si pretinde cá pres'a si publicitatea se nu mai fia tractata dupa legea din 1852 nici se fia terorisata cu avvertisemente, ci déca se face asié ceva, se nu se mai vorbésca de libertatea ungrésca. Se ia asemenea spre sciintia.

— Gazetele ungresci, éra intre acelea mai mai vertosu „Kolozsári Közlöny" si „Korunk" agitéza de catuva timpu din tôte puterile loru in contra Principatoru romanesci si mai vertosu in contra domniei principelui regescu Carolu I. dandu se se pricépa, oa acelu domnitoru trebue se parasésca Romani'a, cum si ea unirea loru trebue se se desfiintieze nesmintitu si definitivu. In vér'a trecuta candu cu invasiunile Klapka, Türr, Bethlen pregatite dupa unu planu precugetatu, aceleasi diuarie stá ametite, nesciindu cum aru nemeri o mai bine. — Se ia éراسi spre sciintia —

— Tavaliturile pe care „Korunk" le publica in contra Fagarasiilor si a Gazetei le amu vedintu, ele inse nu merita nici o reflexiune. Aci ómeni se vatama ei insii cu armele proprii. —

— Unu Curiosum! Dupa „Siebenb. Blätter" Nr. 55 in Transilvani'a s'au romanitu mai multe sate ungresci — si sasesci prin. popi romanesci (romänischer Popa). In foile de specula se citescu din timpu in timpu multe mintiuni, acésta inse memorata mai susu este de cativa ani incóce unica in felulu seu. Toti istoricii si tôte clerurile sciu, ca dela reformatiune incóce o multime nenumerala de romani ardeleni siliti prin legi aprobatale tiranice si prin midilóce fisice cá si turci la isi parasira si confesiunea si nationalitatea.

Partea cea mai mare a ungurilor tierani si fórté multi orasieni au fostu odata romani curati, din care cauza aceia se si au cu romanii multu mai bine decatu cei veniti din Ungari'a. In an. 1848/9 s'au aflatu cateva biserici calvinesci, pe ai caroru pareti sub varuála se desooperira zugravitarele santiloru bizantini.

Éra cá din sasu se se fia facutu vreedata romanu, séu din romanu sasu?! Asié ceva se pôte numai in fantasi'a redactiunii dela „Sieb. Blätter". Da, luterani au facutu pe bulgarii fugiti incóce de turci si colonisati in Bungardu, Cergau etc., inse nu iau potutu sasí.

Éra din parochiile sasesci numite Sinecure sasii au disparatu curatu numai in úrmarea sistemei loru matrimoniale si nicidecum din cauza ca s'ar fi romanitu. —

Timpurile pe la noi ambla pre catu numai se putea dori, pentrucá éراسi mai avuramu plóia intinsa pe de parte, carea curse vreo 30 óre, dupa aceea dete éراسi o caldura moderata. —

— Ómenii se orutia si se prasésca padurile, éra si éra padurile. —

Blasiu 31 Maiu. Fragmentu dintr'o corespondintia. In 30 Maiu, candu se asteptá pe 2 óre venirea Esc. Sale comisariului reg. cam pe la 12 óre se facu alarma, tragunduse olopoatele intr'o dunga din cauza unui focu, ca ardea podulu, de preste Ternav'a mica, pe unde toama erá se tréca comis. r. O multime de ómeni concurséra spre a stinge foculu celu ce apócase afundu in implutur'a cu nuiele. Ast'a incidentia superatória impedecá pregatirile pentru proiectat'a primire mai mare pentru Esc. Sa comisariu r. Cu tôte acestea Esc. Sa, facunduse dispusetiune a trece fara periculu ap'a, fũ primitu cu tóta onórea si conveninti'a. La intrarea sa in Blasiu fũ primitu Esc. Sa de o multime de intempinatori in fruntea caror'a 'lu salutá D. prof. Blasianu cu o ouventare romanésca. In momentul intrarii in piatia fũ intempinatu de o alta multime compusa mai totu din tierani si studenti, care si aratara dorintiele unanime prin expresiuni in trécatulu inaltului óspe. — Erá la 4 óre, candu Esc. Sa comisariu r. intrá in curtea metropolitana, unde fũ binevenatatu din partea Esc. Sale metropolitanu, canonici si profesori. Dupa petrecere de 2 óre pe la 6 pleoá Esc. Sa r. comisariu catra Aiudu, dupa cura presciintiase inainte dela Alb'a Iulia.

Vine acuma intrebarea, ca oine a aprinsu podulu toama in diu'a primirii. Noi intrebaramu pe pastorii de oi, cari si aveau acolo turmele.

Ei ne marturisira: Noi nu scimu nimicu, fara am vedintu, candu au trecut pe aici baronulu din Panadea si cu mai multi unguri cu carutie si calari, ca indata ce au trecut podulu a inceputu a fumegá si a flacará si noi ne am apucatu de stinsu. Carutiile nu se oprira si din ce in ce mergeau totu mai tare.

In 6 Iuniu se va produce aici una drama intitulata „Draculu séu orb'a din Parisu" de catra junimea studiósá din cl. a VIII in folsulu bibliotecii tenerimii gimnasiale. Pretiulu de intrare 1 fl. de persóna, de familia 2 fl.; loculu alu II 60 cr. si 1 fl. 20 de familia.

Ne vomu reintórce de altadata la nnele alte impartasiri din 2 corespondintie. —

Abrudu in 15/3 Maiu 1867.

Memori'a dilei de 15/3 Maiu 1848 diu'a adunei nationale celei memorabile de 40.000 in campulu libertatei, unde natiunea romana pana atunei subjugata s'a proclamatu pe sene de libera si a conclusu cele 16 puncte, la care tienemu si vomu tiené pana va mai curge sange prin vinele nóstre, s'a serbatu cu solenitate corespondintóre evenimentului, dela care ni s'a deschisu o era mai demna, a carei memoria din animele nóstre nici odata nu se va sterge, ci va fi transplantata din generatiune in generatiune.

Cá crestini adeverati si temetori de Dumdiu, isvorulu dreptatei, care nu va lasá la prada pe poporulu seu, ce nu cérca asuprirea nimenui, dar' nici va suferi se fia asupritu de nimenea, amu ascultatu s. liturgia in biseric'a locala celebrata de 3 preoti cu P. O. D. protopopu Simeone Balintu in frunte cá pontificante. — Poporulu manténu neoi una ocaziune n'a trecut cu vederea fara de a dá dovedi pentru totu ce e memorabilu in viéti'a natiunei, dara cu acésta ocaziune, pare ca a voitu a escelá. — Nu numai preoti de ambe confesiunile si inventatori, ci si unu numeru de poporu din fruntasii comuneloru mai departate implú biseric'a, spre a dovedi interesarea loru de caus'a nationala si de evenimentulu memorabilu din viéti'a natiunei. Insemnatatea dilei ce o serbaramu o desfasiará d. protopopu Balintu intr'o cuventare insuffetitóre, la care urmá imnulu nationalu „Destéptate romane" esecutatu de corulu compusu din domni si domnisiórele sorori Cocu cu domnisiór'a An'a Crisianu etc., de alu caroru versu melodiosu la mai multe ocaziuni serbatoresci furamu delectati. Pentru infocatulu si stimaverulu domnieloru sale zelu nationalu, cu care emuléza, sunt demne de stim'a si recunoscinti'a nóstra, care o au si castigatu. — Secsului nostru frumosu inse le punemu de esemplu de imitatiune, provocandulu cu tóta caldur'a si sinceritatea, cá se contribue pe totu loculu la redicarea stimei si onórei natiunei, cu cea mai extraordinaria alipire de totu ce e romanu si patriotu, tienendusi de cea mai inalta onóre si fericire a pastra serbatorile nationali, limb'a si tôte suvenirele protoparintiloru nostri, ambitinandu intre sene in acestu elementu si unidusé a readuce dela ratacire pe tôte cele cu angeru slabu si pe cei ce uita de glori'a semintiei romane, la a caroru civilizatiune se inchina cu reverintia tóta Europ'a, si cari trecu in statulu si castele strainimeloru inmomentandusi onórea si pretiunea sa atatu inaintea natiunei, catu si inaintea strainiloru, cá unii si unele ce s'au lepadatu de caracterulu nationalu si s'au facutu solavi si sclave intereseloru straine, abandonandu pentru unu bidu de linte stim'a si interesulu natiunei sale. Asié prestimateloru, ca Dvóstra aveti misiunea cea nobila de a cresce patrioti buni si nationalisti mari si infocati, cá se aveti pe cine admira si aplaudá oa fapte de gloria si fericire pentru natiune numai fiii cei zelosi ai natiunei, cei sacrificatori pentru drepturile si suvenirele ei potu produce, ér' fara inspiratiuni si aspiratiuni de marire si fara entusiasmare pentru totu ce e nationalu, orce poporu trebue se apuna. Éca ce misiune aveti! Éca ce ve astépta: binecuventare! or blastemu! Alegetive! — Cu finea liturgiei s'au serbatu parastasu pentru cei caduti in 1848 intru apararea patriei si a natiunei nóstre, dupa care corulu a intonat „Dormiti in pace umbre". — Dupa biseric'a toti cei adunati cu pucina exceptiune a unora, despre care cu alta ocaziune, s'au intrunitu la unu prandiu improvisatu, unde n'au lipsitu toastele pentru anteluptatorii natiunei. —

Cu dorere amu cetitu unu estrasu dintr'o corespondintia ddo. Clusiu 10 Maiu, in care voindu cineva a esí in publicu, si neavendu cu ce, si-a luat de obiectu purtarea profesoriloru dim gimn. r. cat. de aici, facia ou junimea studiósá romana, placandui a scrie: ca profesorii dela numitul gimn. si in clas'a a 6-a, 7-a si a 8-a intituléza pe studentii romani cu „ostoba, marha oláh, majd elpusztoltok". Inse noi la acéstea, consciinti'a dictandone, ne tienemu de datorintia a respunde: ca nu e adeveratu, cá in clasele numite se fi inzestratu ou asemenea titule pe studentii romani, ci din contra, in clasele amintite fiindu toti profesorii hirotoniti, in etate barbatésca, — nu „prunculani", precum i place respectivului corespondinte si numí; — carii se sciu interesá de binele comunu si fericirea patriei si prin úrmare se straduiescu ou cea mai mare energia a perfectiuná junimea in sciintia, fara de desclinire de nationalitate séu religione, potemu dice, ca ne impartasimu in o ingrigire parintiésca, mai alesu intr'a 8 a clasa, in care tôte midilócele le folosescu st. d. profesori, tienendu si óre iregulate de prelegere, cu ne indatorata ostenéla din partea dloru sole, numai se si védia junimea dloru sale incredintiata, esindu la maturitate cu succesu bunu si indestulitoru, — si d. profesori ou acést'a se si sentiescu fericiti, ne mai asteptandu alta remuneratiune; deci baremi de calumnia se-i crutiamu pre cei nevinovati, candu datori'a ne e si gresielele a le ertá, mai vertosu celor'a, dela carii primimu bunurile cele spirituale, ca altu cum in locu de concordia vomu imprastiá sementi'a discordiei chiar' noi insine. Si asié rugamu pe respectivulu corespondinte, cá de alta data se se iaformeze mai bine despre starea lucrului, cá se póta scrie adeverulu ne incurcatu, cá nu chiar' din contra se patimésca cei nevinovati pentru cei vinovati.

Atat'a in interesulu dreptatii! —

Junimea studiósá romana din gimn. superioru rom. cat. din Clusiu.

Cugieru 1867. Dupa unu periodu tristu de unu deceniu, candu numerós'a comuna Cugieru, despoista de tôte venitele alodiale si respectivii locuitori deveniti la adenca setacia — pana la desfiintierea regimentului de o parte, de alta parte fórté reu ingreunata cu contributiune nesuportabila, pana la emendarea unei clasificari catastrale, nu a fostu in stare neci a repará scól'a ruinata, neci a dotá invetiatoriulu. Erá o gelnica privire, — pana candu in anulu 1864 castigandusi comun'a dreptulu regalialoru numai deoatu generós'a antiastia si representatiune comunala, la motivarea subscrisului si zélós'a conducere a d. senatoru si inspectoru cerculariu Ioane Balomiri, s'au intorsu intentiunea asupra obiecteloru celoru mai urgente, adica asupra bisericiei si a scólei, si au decisu dotarea preotiloru din cass'a alodiala, a parochului primariu cu 300, celui secundariu cu 200 fl. v. a.; pentru repararea scólei 600, dotarea invetiatoriului cu 300, unu pausialu pentru scripistorice de 15 fl. si unu servitoriu cu 12 fl. Pre longa aceea in dilele trecute au adusu unu conclusu, in care au statoritu una casa comunala, ouartiriu medicalu sub granitie. Pentru parochulu secundariu — care nu avea ouartiriu naturalu, calificatu pentru unu preotu, si una gradina de scóla de pomaritu (Baumschule) fórté acomodata in apropierea scólei, postpunendu alte indigentii comunale. Acestea ou acelu cugetu dorescu ale aduce la cunoscinti'a on. publicu cetitoriu, cá se se convinga, ca poporulu nostru se intereséza fórté de oultur'a morala si intelectuala, candu póte dispune preste midilóce si e condusu de pastori buni si oficiali zelosi nationali de una; — de alta parte, cá se de motivu si altoru comune romane, care dispunu preste midilóce materiale.

In urm'a acestoru onorabil'a representantia comunala secerá si fructulu jertfeloru aduse in 12/24 Martiu candu s'au tienutu esamenulu semestralu cu pruncii ambulatori la scóla. Le a fostu acea una di de bucurie, a toturoru parintiloru, cari s'au datu pruncii la scóla — candu au aditu pre fii si ficele sale, dandu respunsurile celea frumóse, curate, — vedindu sporiulu, care l'au facutu pruncii in decursulu unni anu, de candu s'au inceputu invetiamentulu, ca éra preste tóta asteptarea. Vedea in ochii parentiloru si ai toturoru ascultatoriloru lacrimi de bucurie. Domnii oficiali dela fabric'a de feru si

forsterie locala, de nationalitate straina, s'au declarat preste asteptare indestuliti, au apro-misu siacare cate 5 fl. de premiu pentru cei mai eminenti la esamenulu de véra, au recuno-scute publice si au laudatu diligenti'a, metodic'a si bun'a aplicare a docentelui Nicolau Grigori-tia. Pruncii au esclatu in tóte obiectele propu-se, au tîenutu declamari in prosa acomodate si poeme recitate cu entusiasmu nationalu, ce au facutu una sensatiune in toti presentii, la care s'au adansu mai multe cantece nationale cantate frumosu de densii, cari acum sunt in stare, a tîené chorulu sub tóta mis'a in bise-rica, de unde vinu ami exprime respectulu catra preparandi'a din Naseudu, precum si profesori-loru ei, unde s'au pregatitu si bravulu nostru docente Grigoritia. Dupa vecernia s'a tîenutu unu servitiu divinu la momentulu veteranulu reposatu docente trivialu Petru Leluti, care e cunoscutu inteligentiloru din ambele regimente romane desfiintiate, care servitiu l'au incoronatu unu cantecu funebralu, cantatu de inocentii sco-lari. — Mai are comun'a una dorintia ferbinte, care vrea a o vedé realizata, adica aplicarea fondului de montura destinatu de Maiestatea Sa prin grat. decretu din 27 Augustu a an. 1861 pentru inaintarea invetiamentulu in desfiintia-tulu regimentulu de frontaria, — care comitetulu regimentulu in 2 conferintie tîenute in Sibiu, alegundusi si un'a administratiune permanenta au doritu alu face aplicabilu si cu nestemparata sete astépta rezultatulu, candu si comun'a Cu-gieru, care are una parte insemnata, din acelu fondu, va sci intrebuintia competinti'a, redicandu scól'a locale la una primaria, séu si normala dupa giurstarti.

G. Bercianu m. p.,
parochu gr. cat. si protopopu.

Crasna. In octulu Soluoculu de midi-locu tîenenduse dela 1—11 adunarea comisiunii de comitatu s'a finitu reconstituirea cottului. Ce-timu, ca dintre romani in totu comitatulu abié se afla unulu dci intre oficialii alesi de comisiu-nile dela 1861 restituite, si ce e mai multu, ca alegerile s'au facutu si prin strigare, dupa cum s'au indatinatu maghiarii a'si face legi si apoi a le si aplicá dupa manier'a loru. Déca romanulu va taó si va dice, ca e multiamitu taiandu la complimente la eroii politice de adi, atunci elu siedindu dupa usia: e v o m u b u n u si de omenia. — Acum se vedu din ce in ce totu mai bine si tendintiele dietei din Pest'a si ascunsurile mesteritei legi dela 1848, cari nu mai lasa neci o usia deschisa, pe care se póta intrá la viétia vreo alta nationalitate din Un-gari'a si totu nu se rosiescu a ne asurdi ure-ohile cu sberetulu egalitatiei de drepturi. Dara a trecutulu timpulu de a ne totu plange si abié asteptamu, cá se se incinga lupt'a pentru drep-tulu nationalitatiloru in dieta, candu apoi voru sosi cá unu tunetu si napastuirile nóstre si asu-pririle, care nu ne lasa aeru liberu de a ne exercitá dreptulu, ce ni se cuvine dupa sarcin-ile, ce le facemu pentru statulu. Deci tragemu de timpuriu laarea a minte a deputatiloru no-stri, cá se ne demarce bine legea pentru eser-citiulu drepturiloru politice, cá in puterea legii apoi se scimu si se ne potemu luptá la viétia, ce o dorimu, care inse acum e nadusita prin legea de alegere cea maiestrita si prin forti'a si venalitatea, cu care se esecutéza asemenea lege. Nu ne potrivimu cu conduitele nóstre:

Maghiarii unii sunt rapaci cá corbulu, nedume-riti cá tigrulu la órce exercitare a dreptulu poli-ticu, incatu nu le e nemica santu inainte, nu-mai se póta reesi ei singuri facu totum, apoi fia si numai 10—20 intr'unu comitatu. Ne a-ducemu aminte, ca mai recomandaseramu mai antierti, cá se miscamu toti tóte pana la rege, cá romanii se'si capete atatu alegerile de depu-tati catu si administratiune pentru sene deoseb-ite de maghiari, prin arondarile deosebite celu pucinu ale vicespanatelor; apoi guberneseze si tracteseze ei pe sene cum au invetiatu dela Atila, ca noi nui vomu mustra, dar' pe noi se nu ne mai póta impedecá a ne ingriji de im-bunarea starii nóstre in neci o direptiune ertata de lege.

A ne aserie pentru acésta tendintie separa-tistice neleali tronulu nu potu, fiinduca romanii n'au fostu neoi odata destronatorii dinastiei. Asié nu mai au cuventu a ne stigmatísá de ne-patrioti, fiinduca amu doveditu, ca santemu mai bunii patrioti decatu ei cu órce ocaziune. Se nu lasamu dar' din vedere acésta problema si facenda, ca-ce pe lunga natura popululu no-

stru de a nu se espune pentru exercitarea drep-turiloru politice, cu acea cerbicositate, care o pretende nedumerit'a incordare a maghiariloru, vomu recadé, se fiu profetu mincinosu, dar' o repetu, ca vomu recadé in vechia solavia dnu di in di totu mai afundu; pentruca cu aceea, ce ne departéza dela posturile influentiátorie, ne in-chidu si calea la órce inaintare si dezvoltare a poporulu; pentruca ei s'au straduitu si se voru stradui a ne lasá se ne totu dobitócimu, cá se nu aspiramu la neci o inaintare in cultura „ca asié place la Domni. — Asta nu o potu néga, oa altufeliu in 800 ani ar fi redicatu macaru unu institutu de cultura si pentru noi, ca si cutitulu si pana a fostu totu in man'a loru. — Inse acum se ne erte, ca nu le mai potemu crede, ca ne voiescu binele si fericioarea, neoi ne voru voi o dór' neoi odata, pentruca multu, pucinu sunt pré egoisti si nu pre au simtiu de ecuitate si dreptate. —

Scrisórea lui Kossuth catra Deák.

(Capetu.)

A venitulu anulu 1861, sorie Kossuth mai incolo. „Puterea austriaca erá cu buna séma mai tare atunci decatu in 1867. Ce respunsu ai datu tu la pretensiunile cele rennoite? Te indreptu chiar' la adres'a t'a. Atunci cu-nosceai sanctiunea pragmatica intocma, dupa cum o cunoscsi acum; inse ti adusesi amente si de art. X. de lege din 1790 si respusesi la pretensiunea cea nádrepta cu pretensiunea drep-tulu, a deplinulu dreptu. — Si acumu te in-voiescu la aceea, ce atunci tîeneai, ca nu e ier-tatu nece urgentu? Acum dupa Sadova, acum dici tu, ca trebuie se primimu, pentruca nu ve-demu neci unu prospectu de ceva mai multu. Elu nu afla nece o umbra de necesitate de a cede drepturi fácia cu domnitoriulu; din contra vede, ca natiunea maghiara tocma si alege mo-mentulu spre a cadé in desperatiune, ca si va realizá deplinu drepturile s'ale atunci, candu siacare natiune, incepuendu dela marea Angli'a pana la mic'a Creta, simtiesce, ca spiritulu tem-pulu, torentele epoeci (— intielege secululu principiulu nationalitatiloru, dar' nu lu nume-sce dupa nume) si impregiuravile politice, sunt favoritorie pentru a redobendí si a dezvoltá mai departe avutulu dreptu. „Si acumu Ungari'a abdice de cele mai pretiose drepturi de statulu si se lépada de ele intr'unu astufeliu de modu; ea abdice facunduse machina unei politici, care ne face dusmani pe vecinii nostri áin occidentu si din Orientu — (ad. seminti'a latina), — care face imposibila deslega-rea multiamitória a cestiunii nationalitatiloru in-laintru si aplanarea cu Croati'a; ma in incurca-riile europene, care se apropia vedindu cu ochii, ne face din patri'a unu discu de datu la tîenta alu ambitiuiloru rivalisatórie. Si déca me in-trebu, ce primesce natiunea nóstra cá premiu pentru atatu de multe sacrificia? — Vedu, ca primesce generalisarea obligatiunii militare pen-tru interese straine; o mie si vreo catsva sute de miliónu de detorii de statulu si cu acelea eter-nisarea nesupportabililoru si monstruóseloru con-tributiuni, la a caroru scaderu catu de pucina suptu impregiurari astufeliu straformate neci de catu nu se póte cugetá“

„Si pentruca pocalulu se se implea pana 'n buze, vedu, ca prin proiectele de lege propuse de catra ministeriu dupa abdicarile cele mari de dreptu se smulgu inca si margelele acele, ce mai remasera din legile dela 1848.“

Mai incolo dice: S'a pusu in legile din 1848 cá garantia, cá diet'a se nu se póta desface pa-na candu nu va fipsá bugetulu, pentruca patri'a avea lipsa de garantia dupa esperiintiele de vr'o 350 ani si ministeriulu vré se stérge (s'a stersu) si acésta garantia din cartea legiloru. Si pentru ce? Pentruca póte se vina vre-unu casu, candu potestatea póte deveni genata in poftele s'ale de a se lungi prin acést'a garantia. Mai incolo vorbesce despre gard'a nationala, care este cea mai credintiósá aperiátoria a securitatii persónei si averii, fiinduca acestea se punu suptu apera-rea poporulu, si ministeriulu vré se o desfin-tieze (s'a facutu), fiinduca e ceva in ide'a acestei institutiuni, se afla in ea unu freu órecare pentru potestate, pentruca acést'a se nu outeze a si pré incordá baierile volnicei degenerari. Problem'a dietei nu e a curati din calea potes-tatii pedecale volnicei. Nu potestatea, ci popo-relu are lipsa de garantie. Legea a recunoscutu poporimeii militare ceva dreptu politicu si minis-

teriulu in locu de a inmultu dreptulu acést'a, propune a se sterge spre derisiunea seclulu nostru si tocma intr'unu tempu, precandu Cro-ati'a, cu care e atatu de dorita invoirea, pune intre conditiunile, cari se se primésca in diplo-ma inaugurala, garanti'a pasatiunii civile pentru grasi'ta militaria. Preste totu proiectele de le-ge propuse de ministeriu pentru modificarea le-giloru din 1848 suntu opuse de a dreptulu si stau in cea mai mare colisiune cu directiunea politica, care de sute de ani a conservatu nati-unea nóstra si fara de care ea n'ar mai esistá (sau primitu si acele —) dar sta in contradicere si cu torentele tempulu, in care traimu si cu indigitarile conjecturelor europene. Ele sunt a-tatu de periculóse, atatu de pucinu motivate de neoesitatea si sil'a relatiuniloru si de situatiunea casei domnitórie austriace séu si de pretensiunile celui mai simplu calculu politicu, inoatu nu m'asi poté destulu mirá, ca unu ministeriu cutéza a luá responsabilitatea unei astufeliu de propuneri, déca n'ar fi ingraditu de spriginulu si ajutoriulu teu Deák si prin tine de maiortatea dietei. Cu incetulu cada perdéu'a de pe secretele pertrac-tariloru din Vin'a. Tóte acestea au fostu facute, si diet'a s'a chiamatu numai se inregistreze fapt'a complinita, inse eu tocma aici aflu mórtea nati-unii si tócmá pentru acésta me aflu obligatu a mi rupe tacerea, si a te provoca pe tine, Deák, inaintea lui Ddieu, a patriei si a viitoriulu: „uitate in giuruti cu privire de barbatu de statulu si cumpanesce duratele urmari, caroru espuni tu patri'a, pen'ru care ai trebui se traiesci si candu voru fi putrede ósale nóstre, patri'a, in care nu numai momentele cele disparitóre ale presintelui, ci si trecutulu celu nemodificabilu si aprópele viitoriu trebuie se-lu iubimu. Nu con-duce natiunea pana in punctulu, in care ea nu va mai avé viitorulu in man'a s'a,

Eu am incaruntitu in soála plina de espe-riintiele suferintiloru suptu grigi nenumerate. Nu interesu personalu, nu iritabilitate, nu gadi-litur'a de a me face interesantu vorbescu din mine. Pentru persón'a mea n'am se asteptu si se dorescu nimica dela natiune séu dela viétia. — Totusi in peptulu meu traiesce si va trai o energia juna pana la mórte, ad. simtimentulu de obligatiune pentru patri'a mea. Acosta mia motivatu a me adresá catra tine. Érta 'mi pen-tru isvorulu din care a isvoritu. Déca n'asi poté duce cu mine in momentulu linistirea pentru re-sultatulu, se 'mi fia ertatu a duce cu mine celu pucinu speranti'a in viitorulu natiunei mele. Nu duce patri'a la astfeliu de sacrificia, care m'ar despoia si de acésta speme!

Sciu, ca rol'a Cassandreii e una rola ne-multiamitória, dar' tu se nu'ti uiti, oa Cassan-dr'a avuse totu dreptulu!

Ludovicu Kossuth.

Cu tóta impresiunea, ce o facú acésta epi-stola, elaboratulu pentru causele comune s'a primitu intre legile tierii prin primirea proiectu-lu de lege respectivu, incatu numai sanctiunea acestuia mai lipsesce. Maiortatea dietei ma-ghiare, ca a Ungariei nu se mai póte numi neci dupa calificarea, neci dupa procederea ei, s'a grabitu si cu acésta a face pasulu, pentruca se oapete la mana suprematica frenelle tierii. Mai lipsesce primirea elaboratulu si in Vien'a de catra senatu (ad. nemti) si dualismulu e inoa-lectatu pe siea. Cum si catu se va póte tîené nu se póte precalcula, pentruca numai vocea poporulu e vocea lui Ddieu, si ce se incérca numai de dóne fractiuni mici, fiindu acésta in contra vocei si a multumirei popóreloru la dic-taminulu timpulu va cadé sub greutatea prac-sei sale. —

Deák intr'unu artiolu datu in „Pesti Na-pló“, face de scire, celoru ce asteptá respunsulu lui la epistol'a lui K., cumca nu are cugetu a respunde, pentruca epistol'a lui Kossuth catra elu nu este scrisóre privata, ci deschisa, dreptu care elu o privesce cá pre unu artiolu diar-nalisticu, prin care acusa inaintea publiculu procederea lui cu invoiél'a. Elu in dieta n'a indemnatu pre nimeni, decatu si a declaratulu principiale si convictiunile sale, si déca maiori-tatea dietei s'a intalnitu cu convingerile lui, elu este gata pentru convingerile sale, cum va fi si maiortatea pentru ale ei, a putá greutatea re-sponsabilitatii.

Ne vomu aduce aminte, ca Deák in siedin-ti'a casei de diosu in 28 Martiu laudase pre Kossuth, din cauza ca a contribuitu atatu de multu pentruca constitutiunea aristocratica se se largésca pre o basa mai lata, ce déca nu s'ar fi facutu, maghiarii n'ar fi pututu reesi de sub

greutatea suferintelor, dicundu între vivatele dietei, ca Kossuth le a executat în 48 cu o putere neclintită; și această parte a opului lui va rămâne în aducerea aminte cu multumire a națiunii, până când va trăi acest a și patri'a. — Deci combinându aceste expectațiuni imprumutate, ne aflăm dispusi a da și noi credințea telegramului lui „Zukunft“, care cuprinde, ca tota publicarea epistolei lui Kossuth e o manevra spre a impune senatului din Vien'a oă se nu face dificultăți la învoirea oferită. —

Cronica estera.

ROMANIA. București. Diurnalele straine după „Independența Română“ vërșă focu și puciōsa în publicu asupra mesurilor, ce le-a luat ministeriul României asupra vagabundilor și omenilor celorlora fără capataiu din Români'a, fiindcă fără de nici o deosebire astufeliu de vagabundi că periculoși societății și statului se dau peste granița, cum s'ar da din orice altu stat fugarii și vagabundii fugiti, duduți și horopsiti din alte state totu din această cauza. Acum înse „Monitorul“ României publică în cauz'a acest'a comunicatulu, care lu impartișim mai la vale și care da de mențiune scornirile: cumca se persecută fără deosebire israeliții în Iasi. Iu publicăm și noi pentru oă se se pōta mai de aprōpe informare din date oficiōse totu aceia, cari s'au îndatinat din dumania a se uită la tōte măsurile salutari și priintioșe bunei ordini în statulu român totu numai cu microscopiul de antagonistu tendentiosu. Eca vocea „Monitorului român“:

— **Comunicatulu.** Autoritățile administrative și comunale au luat totdeauna măsurile de poliție spre a feri localitățile de sub a loră jurisdicțiune, de aglomerare de individi fără ocupațiune și le au aplicat în privința ori carui individ, fie pământenu, fie strainu, interdicându-i să se așeze în comune și înapoindu-lu în urm'a sa.

În faci'a îngrijirilor espre de adunare că și de tiēr'a intrēga despre nenumeratele talhării, spargerii, incendiarii, etc. guberniulu a recomandat autorităților comunale și administrative a fi mai scrupuloși în vegherea loră și în aplicarea măsurilor de securitate publică, pe care legile o punu sub a loră paza, cum și a luă tōte precauțiunile trebuințioșe spre a feri localitățile respective de gramădirea de omeni fără capataiu, fie indigeni, fie straini de orice naționalitate și relegiune, și a-i înapoia în locurile lor.

Fiindcă acum asemenea măsurile s'au aplicat la totu de una potrivă și prin urmăre și la israeliți, li s'au dat de catra unii omeni nise interpretari ratecite și reu voitōre. Ele au fostu explicate oă una persecuțiune contra evreilor și că una însușire din partea autorităților administrative a atribuțiilor judiciare.

Guberniulu își face una datorie a respinge asemenea interpretari.

Guberniulu român n'a persecutat și nu persecută nici una relegiune. Israeliti au găsit și voru găsi totdeauna în Români'a una deplină libertate pentru exercitiul culturii loră și una protecțiune pentru tōte interesele loră legitime. Dēca înse sunt țeri unde ei nu găsescu aceeași toleranță și protecțiune, Români'a nu pōte fi condamnată, că recompensa a ospitalității sale, a constitui unu privilegiu speciale, nise scutiți de cari nu se bucură nici chiar indigenii, pentru totu israeliti ce vinu aci, chiar și pentru acei ce, neavendu cu ce trai, devinu una plagă pentru societate și una amenințare pentru securitatea celorlalti cetățeni. Ei dară sunt și trebuie se fie supuși la efectele acelorasi ordinații și reglemente în privința petrecerii loră în comuni, că și totu ceilalti individi ce se afla în condițiuni identice. Măsurile luate spre a departa pe ori ce individi fără ocupațiune și a-i înapoia la urm'a loră, nu constituescu asemenea în nici unu modu una însușire de atribuțiuni judiciare din partea autorităților administrative. Ele s'au marginitu în cerculu competenței loră, care este de a veghiă la bun'a petrecere și siguranța locuitorilor. Ele n'au pronunțat nici sentințe, cari se stăsieze una pată infamatoare cuiva, nici penalități contra vre unii individ. Acest'a este de competența tribunalelor

numai. Administrațiunea înse generale și comunale, o repetim, avea și are dreptulu de a luă tōte măsurile și a face tōte reglementele de poliție ce reclama liniștea și securitatea comunelor. De acestu dreptu numai au usat ele, și interpretările ei intenționate nu voru schimbă caracterulu lucrurilor lor. — (Monit.)

Agentiile c. r. din Moldov'a și cele din Români'a încă fără avisate de regimelē, oă se se dechiară în contra persecuțiilor israelitilor din Iasi și teritoriulu român, întreprinându-se în favōrea apasatiloră la Principele.

Ar fi cu scopu, că regimelē, de pe a carora teritoriu au emigrat atati omeni fără capataiu, cu deosebire israeliti din Galiti'a și Rusi'a în Români'a se și rechiame în puterea convențiilor reciproce pentru estradarea fugărilor, ca atunci Români'a nu va fi silită a luă măsuri precaute pentru liniștea statului din cauza, ca numărulu celor fugiti în Români'a atatu de militia oatu și în urm'a altor crime comise în țerile vecine se suia la sute de mii, după cum se plangu patriotii de acolo. Dar regimulu României, încă pōrtă vina, ca a lasat se între în țiera atatea adunături fără capataiu, cari acum strimtorescu pe bietii locuitori birnici tocma în timpulă acest'a de fōmete formală, în care cu însielatulu și cersitul le rapescu bucatu'a din gură. — Cine înse se amestecă în cauze interioare, de bună sēma, ca sta la panda cu tōte legiunile lui. —

FRANCI'A. Parisu 27 Maiu. Eri primu imp. o deputațiune a unei societăți turiste englezesci, care i dedese o adresă, despre susținerea pacii, stengerea vechei ure naționale și despre progreselē civilizațiunii. Imp. respunse: „Eu sum miscat adencu prin expresiunile de simpatia ale Dv. Ce priveșce la 1-ulu punctu, ast'a nu depinde singuru numai dela regimulu meu, înse ce priveșce la celelalte puncte voi face totu, ce mi sta prin putința și mi va face fōrte mare placere a ve implini dorințele. Totdēuna am avut cea mai mare dorința a imulti simpatia, ce domneșce între ambele nōstre țeri de atāt'a timpu: o cointelegere cordială între Franți'a și Angli'a mi-a fostu totdēuna tinent'a politice.“ Aceste cuvinte a odihnit bursele europene. —

Regele Prusiei invitat de Napoleone a a promis, ca va cercetă Parisulu cam pre la începutulu lui Iuniu. Principele de corōna Carolu cu soci'a s'vū frumōsa primire în Franți'a. Se astēpta fōrte multu dela această intălnire a suveranilor atatu în cauz'a naționalităților catu și în cea orientală. —

RUSI'A. Imp. Alecsandru cu imperatēs'a și marii principi au primitu deputațiunea slavilor în Zaraskoe-Selo. Imp. salutandu pe serbi le dise: noi ținemu pe serbi totdēuna între frații nostri de unu tata; eu speru, ca Ddiu ve pregătesce în scurtu unu viitoru mai bunu. Catra ceilalti slavi dise: ve salută că pe frații nostri slavici în patri'a pământului slavicu. Speru, ca veti fi multamiti cu primirea în Petruburg și Moscova. La revedere! Și după aceea îi prezentă familiei imperatēsi. —

În Orientu. Fuad-Pasia dede reprezentărilor puterilor straine o nota circulară plangându-se și făcându pe Greci'a responsabilă de relele consecințe. Franți'a și Rusi'a au adresat note identice puterilor în favōrea candiditorilor propunendu decidera votului univēsalu în Candi'a. —

Varietati.

Publicatiune.

Din împregiurari neprevădute ne potenduse țienē adunarea generală a societății române de leptura publicată pe 3/15 Maiu a. c. comitetulu subscrisu a decisu, ca aceea se se țienă în 20 Iuniu a. c. la care se invita prin acest'a cu tōta onōrea totu p. t. membrii ai societății cestionate.

Din ședința comitetului societății rom. de leptura țienuta la Clusiu în 25 Maiu 1867.

— Archiepiscopulu Dr. Haynald reintorōunduse din Rom'a a primitu audiența la Mai. S'a în Vien'a, a cercetat și pe primatele Ungariei în Strigoniu și că denumitu nou arhiepiscopulu alu Colocei și va țienē instalațiunea încă înainte de încoronare.

— Între cei aleși de diet'a Ungariei în de-

putațiunea regnicolară pentru diplom'a inaugurală în cas'a de susu se afla și metropolitulu Siaguna, ér' între cei aleși din cas'a de diosu se afla G. Ioanovicu din Ungari'a; și Iosifu Hoszu. Dintre sasi Em. Trauschenfels.

— **Cursu de învetiatura pentru telegrafisti maghiari.** Oficiosu „Buda-Pesti Közlöny“ publică unu emisu min. în care se dice, ca institutul de telegrafu dela 1-a Maiu a. c. a'a făcutu o ramură a administrăției maghiarice pe terenulu Ungariei și Tranniei. Și provocă dar' junimea maghiară, care se țienuse departată de această ramură administrativă, că se concurga la unu cursu de învetiatura pe 3 luni, dela 15 Iuliu începēdu. Petitiunile se voru tramite până la 25 Iuniu la min. de comerț și industria. Scopulu e a formă prin cultura teoretică și practică (de 3 luni) individi cunoscători de ramur'a acest'a pentru oficialele telegrafice maghiare. Cursulu se va face în Pest'a prin oficialii telegrafisti. Etatea otarită este dela 18 până la 30 ani, cei cari ad. au absolvit clasele gimnasiale sēu o școlă reală superiōră ori cursulu v're unii institutu civilu sēu militaru de asemenea categoria. Se șcia ungurescu și nemțesce; din italian'a și frances'a se șcia celu puțin atāt'a, că se pōta ceti și traduce ad. cari dau speranța secură ca voru înveti și aceste 2 limbi. Cunoscința celorlalte limbi patriotice se va respectă cu deosebire. După 3 luni se voru supune ecsamenulu primindu testimoni de clase: cu preferința destoinicului sēu neaptu. Acești juni esaminați se voru aplică la locurile vacante dela telegrafu înainte tutororor acelor individi, cari nu voru fi depus ecsamenulu. La intrare se platescu 8 fl. primindu gratis o chartă europēna telegrafică și unu exemplariu din instrucțiunea oficiului. Datulu e: Pest'a 22 Maiu 1867. — Concurgeti!

Junii romani nu potu se fia echisi dela acestu cursu cu tōte, ca se verbesce în elu numai de junii maghiari, cum se vorbi mai de unadi și pentru ramur'a finanțială, totu eschisivu de junimea maghiară fără a se atinge: ca or-de ce naționalitate. Deputatii romani din diet'a Ungariei au dar' aceea strinsa obligațiune a interpelă pe ministru, ca ce aparițiune separatistică e acest'a? Și dēca nu e, de ce nu se precisēza emisele și legile, că se șcia făcine, dēca junimea de alte naționalități e eschisă și dela mediulōcele de perfecțiune, care se facu din mediulōcele țierei, unde contribuē totu însulu? pentru că dōra n'amu devenitu, că se fimu condamnatu asia de grabă a fi cu totulu ignorati, din cauza ca nu ne am nascutu maghiari! Principiis obsta.

— Inghieciu. în 25—7 Maiu în Boemia, Moravia, Austri'a, Stiri'a, Carnioli'a și Tirolu, au cadit nēna și ap'a statatori'a în vase prinse cruste de ghiaciu.

Publicatiune.

Dela Efori'a școleror gimnasiale et normale gr. orientale în Brasiovu se face prin acest'a canoscutu, precum ca, esarendarea:

a) bai de aburu, douche, asudatu și de vane, aflatōre langa edificiulu școleror romane, dimpreuna cu tōte încaperile țienatōre de ele, care se afla în bună stare;

b) restaurațiunea țienatōre de aceste bai cu tōte încaperile densei;

c) bailor de vana, diacatōre langa baile de aburu, renovate în stare bună;

d) caselor de pasageri;

e) siopului pentru cară, grădiu pentru cai etc. a unei grădine frumōse înainte bailor de aburu; — se va țienē Dumineca în 18/30 Iuniu 1867 înainte de amiedi la 10 ore, în edificiulu școleror romane în Brasiovu, un'a licitațiune, la care se invita totu aceia, cari voru a luă baile predise în arenda.

Timpulu arendii se deșce pe 3 ani anulă după altulu, începēdu dela 1-a Octobru 1867 st. n.

Sum'a arendii anuală se va eschima cu 1000 fl. v. a. și licitantulu va avē a depune mai înainte de ce se va începe licitațiunea, unu vadiu de 10% dela sum'a de susu.

Condițiunile esarendarii se potu ceti în cancelari'a Eforiei. —

Brasiovu 16/28 Maiu 1867.

1—2

Cursurile la bursa în 4. Iuniu 1867 sta asia:

Galbini imperatēsi	—	—	5 fl. 82 cr. v.
Augsburg	—	—	122 „ — „